

รูปแบบการสร้างความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาค อุตสาหกรรมยานยนต์

Model of Life Security Creation of Post Employed Workers in The Automotive Industry

พงศวณัฐ คงทรัพย์

Pongwanat Kongsab

บริษัท ฮีโนมอเตอร์ส แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด

HINO Motors Manufacturing (Thailand) Company Limited

Email: pongwanat-k@hinothailand.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด และแบบสนทนากลุ่ม การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคัดเลือกแบบเจาะจงจาก 3 กลุ่มประชากร คือ บุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง, นักวิชาการเอกชน และกลุ่มผู้เกษียณอายุ รวมทั้งสิ้น 25 ตัวอย่างจาก 18 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน มี 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) รูปแบบหลักประกันทางด้านการเงินโดยกระบวนการออมในภาคอุตสาหกรรม เช่น กองทุนเงินสะสม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่งเสริมให้มีการออม และเพิ่มวงเงินสนับสนุนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 2) รูปแบบรัฐสวัสดิการ โดยเน้นเป้าหมายที่ผู้สูงอายุ 3) รูปแบบการปรับพฤติกรรมของตนเองของแรงงานเกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงิน รายรับรายจ่ายและเงินออมเพื่ออนาคต ตั้งเป้าหมายในชีวิต สร้างความสมดุลกับครอบครัว ร่วมกิจกรรมทางสังคมตามความเหมาะสม พัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การประกอบอาชีพ การจัดหางาน การจ้างงานผู้สูงอายุ และการต่ออายุเกษียณ และ 4) รูปแบบหลักประกันในหน้าที่การงานอาชีพ เช่น การพัฒนาทักษะของตนเองมาใช้ประโยชน์ด้านคุณค่าและสร้างงานที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การสร้างความมั่นคง, ความมั่นคงชีวิต, ภาคอุตสาหกรรมยานยนต์

Abstract

This research article the objective of this study was to study patterns for building the security of life after the layoff of workers in the automotive sector that are suitable for Thai society. Using qualitative research. qualitative data was collected in the field by in-depth interview and focus group discussion. Data were collected using open-ended interviews. And a group chat Collected qualitative data in the field by in-depth interview. The samples were obtained from a specific selection of 3 demographic groups. namely government personnel concerned. private academics and retirees. a total of 25 samples from 18 agencies involved in the automotive industry in Thailand found. The results of the research were as follows:

This study showed 4 models of the stability of the life after the termination of labor in Thai automotive industry sector. as follow: 1) Financial collateral model. the finance process in the industry. such as Provident Fund. to promote and increase the limit of savings. 2) The welfare state model. with an emphasis on the elderly who are aged and 3) Adjust the behavior of labor on financial planning. expenditure and savings for the future. to set goals in life. create a balance with own family and engage in social activities as appropriate. and 4) the collateral model in professional functions such as developing their skills to utilize value benefits and create appropriate tasks.

Keyword: stability, Security of life, Automotive sector

บทนำ

การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจมา 3 ทศวรรษ ส่งผลให้สังคมไทยขาดความสมดุลและนำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ เช่น ความเป็นธรรมด้านการกระจายรายได้ ปัญหาการเข้าถึงการบริการขั้นพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้นำพระราชดำรัสเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศและยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาต่อเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 มุ่งเน้นให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและการกินดีอยู่ดีมีสุขของคนไทย”

การจัดสวัสดิการสังคมจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมซึ่งเป็นปัจจัยในการสร้างโอกาส โดยการให้โอกาสกับคนจน คนด้อยโอกาส ซึ่งเป็นเงื่อนไขเบื้องต้นในการลดปัญหาทางสังคมเป็นสิทธิพื้นฐานทางสังคมสร้างโอกาสให้กับคนจนบางกลุ่มลดความเหลื่อมล้ำของระบบตลาดและสร้างความสันติสุขให้เกิดแก่ผู้สูงอายุ สำหรับการจัดสวัสดิการสังคมโดยรวมในสังคมไทยมีเป้าหมาย 3 ระดับ ได้แก่ การแก้ไขความเดือดร้อนหรือบำบัดรักษาโดยใช้รูปแบบการสงเคราะห์ การป้องกันปัญหาซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความรู้และการฝึกอาชีพ การพัฒนาศักยภาพความคิดและจิตใจโดยการพัฒนาให้มีอารยธรรมซึ่งมุ่งให้คนมีสวัสดิการชุมชนขั้นต่ำ คือ การจัดสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมถึงการสงเคราะห์สังคม การประกันสังคม และบริการสังคมโดยภาครัฐ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น องค์การพัฒนาเอกชนและภาคชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการบริการสวัสดิการสังคมโดยการกำหนดยุทธศาสตร์สวัสดิการสังคม การจัดทำนโยบายสวัสดิการสังคม รวมทั้งการมองสวัสดิการสังคมเชิงนโยบายทางสังคมอย่างเป็นองค์รวมโดยใช้คนเป็นศูนย์กลางจึงสามารถป้องกันปัญหาและพัฒนาได้ (อภิญา เวชชัย. 2554: 47)

จึงนับเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึง เพราะมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยตรง ขณะที่ภาครัฐได้ขยายความคุ้มครองสู่แรงงาน การเสริมสร้างการเข้าถึงแหล่งงาน และสร้างความยั่งยืนของอาชีพ ให้กับแรงงาน (สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์, 2550: 3 – 13) ปัจจุบันคุณภาพชีวิตการทำงานมักจะหมายถึงแง่มุมของแนวความคิดที่กว้างขึ้น คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมายในการทำงาน ในระยะแรกมีการให้ความหมายคุณภาพชีวิตในการทำงานว่า คุณภาพของสัมพันธภาพระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานทั้งหมด และใช้ความหมายในมิติของงานที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและเทคนิคในการออกแบบงาน (ภัทรพร ตาราโต, 2554: 43)

ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาเรื่องรูปแบบและเครือข่ายการสร้างควมมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานของกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ พัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพและสวัสดิการหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ และสร้างรูปแบบและเครือข่ายกับสร้างความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ เป็นต้น เพื่อที่จะนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูล เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการสร้างควมมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสร้างควมมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสร้างความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ทำการศึกษาคือผู้ที่เป็นนักวิชาการภาครัฐ นักวิชาการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ และ พนักงานผู้เกษียณอายุหรือถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และหากจำเป็นอาจทำการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยกำหนดแนวทางในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของแต่ละวิธี ดังนี้

1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกจากหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ โดยใช้ตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 25 คนประกอบด้วยนักวิชาการภาครัฐ 5 คน นักวิชาการภาคธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์ 5 คน และ พนักงานผู้เกษียณอายุหรือถูกเลิกจ้าง 15 คน และใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์

2) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ขั้นตอนนี้จะถูกนำมาใช้ในกรณีที่ผู้วิจัย และคณะที่ปรึกษามีความเห็นว่าคุณสมบัติที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้นยังไม่เพียงพอที่จะให้ผลการศึกษาคือเป็นที่น่าเชื่อถือ หรือได้รับการยอมรับ โดยผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหาร ครู ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านรูปแบบการสร้างความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 12 คน

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์โดยการสรุปตามสาระสำคัญด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบของการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่า รูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิต หลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มี 4 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบหลักประกันทางการเงินโดยกระบวนการออมในภาคอุตสาหกรรม เช่น กองทุนเงินสะสม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่งเสริมให้มีการออม และเพิ่มวงเงินสนับสนุนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในอัตราที่พนักงาน สามารถดำรงชีวิตได้เมื่อเกษียณอายุแล้ว และให้องค์ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงิน และเศรษฐกิจพอเพียงโดยต้องมีการวางแผนทางการเงินก่อนการเกษียณ ต้องมีการทบทวนสถานะการเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) ให้เหมาะสม สามารถใช้เป็นหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณได้

2) รูปแบบรัฐสวัสดิการ โดยเน้นเป้าหมายที่ผู้สูงอายุ

3) รูปแบบการปรับพฤติกรรมของตนเองของแรงงาน เกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงิน รายรับ รายจ่าย และเงินออมเพื่ออนาคต ตั้งเป้าหมายในชีวิตสร้างความสมดุลกับครอบครัวกับการร่วมกิจกรรมทางสังคมตามความเหมาะสม การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และการประกอบอาชีพ การจัดหางาน การจ้างงาน ผู้สูงอายุ และการต่ออายุเกษียณ รวมทั้งด้านอาชีพ รายได้ และสุขภาพ โดยยึดหลักการทางศาสนาพุทธและ

หลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย โดยให้ยึดหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ประหยัดตามความเหมาะสม เสริมสร้างความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดโอกาสสร้างรายได้ที่ดี ไม่ใช่จ่ายเกินฐานะหรือเกินรายได้ ที่สำคัญมากที่สุด คือ ควรฝึกการออมทรัพย์โดยต้องดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ ลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อย มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดแบ่งรายได้ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ค่าใช้จ่ายของครอบครัวและการดำรงชีพร้อยละ 70 และ 2) เงินออมร้อยละ 30 โดยนำส่วนของเงินออม ไปลงทุนเพื่อขยายผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การซื้อกองทุนจากธนาคารต่างๆ เพื่อรับเงินปันผลหรือ อาจแบ่งเงินได้ไว้เป็น 3 ส่วน คือเงินฝากธนาคารเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และ เงินลงทุนที่บริหารจัดการธุรกิจส่วนตัวด้วยความระมัดระวัง

4) รูปแบบหลักประกันในหน้าที่การงานอาชีพ เช่น การพัฒนาทักษะของตนเองมาใช้ประโยชน์ด้านคุณค่า และสร้างงานที่เหมาะสม สรุปลักษณะการพัฒนา รูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย 6 วิธีการ ดังนี้

4.1) การพัฒนารูปแบบการปรับพฤติกรรมของตนเองของแรงงานด้วยการพัฒนาจิตใจ

4.2) การพัฒนารูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 ระบบบริหารจัดการที่ดี ด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการ ปัจจัยที่ 2 ระบบมาตรฐานแรงงานไทย ปัจจัยที่ 3 ระบบร่วมปรึกษาหารือที่ดี และ ปัจจัยที่ 4 ระบบกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ คุณภาพชีวิตของแรงงาน

4.3) การพัฒนารูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การบริการสังคม (Social Service) การประกัน สังคม (Social Insurance) การช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance) และการส่งเสริมหุ้นส่วนทางสังคม (Social Promotion) ซึ่งแต่ละด้านจะมีการพัฒนาเพื่อตอบสนองการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม

4.4) การพัฒนารูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาหลักการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยจัดตั้งองค์กร หรือหน่วยงานเพื่อรวบรวมปัญหาและแก้ไขปัญหากลุ่มเครือข่าย และ ผลักดันแก้ไขปฏิรูปกฎหมาย โดยมีผู้แทนภาคแรงงานเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมแก้ไขด้วย

4.5) การพัฒนารูปแบบการสร้าง ความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาหลักการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยการพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น เรื่อง อายุเกษียณ วยเหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคต่างๆ ไม่ตายตัวอยู่แค่ 55 หรือ 60 ปี เรื่องการเพิ่มอัตราดอกเบี้ยออม สำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามอายุงาน

4.6) การพัฒนาองค์ความรู้ของแรงงานในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยแห่งความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้าง ที่มีการพัฒนาแล้ว ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนเงินออม การซื้อที่อยู่อาศัยอย่างถาวร ศึกษาการลงทุนที่ไม่มีความเสี่ยง และมีวินัยการใช้จ่ายอย่างเคร่งครัด เพื่อการใช้ชีวิตหลังการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การให้ความรู้อาชีพด้านต่างๆ เช่น ภาคการเกษตร การค้าขาย หรือการทำธุรกิจที่เหมาะสมกับวัยที่เกษียณอายุ การให้ความรู้เกี่ยวกับจัดสวัสดิการ สภาพการทำงาน อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ การอบรมให้ความรู้กับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ศึกษาดูงานต่างๆ พร้อมให้การแนะนำงานที่

เหมาะสมกับความรู้ของผู้เกษียณ และ ดูแลสุขภาพทำงานให้เหมาะสมกับความชำนาญของตน ให้ความรู้เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารหนี้สินให้เป็น และให้ความรู้ทั่วไปจากรัฐหรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ด้วยเครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบของการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในกลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน พบว่า รูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิต หลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย มี 4 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบหลักประกันทางการเงินโดยกระบวนการออมในภาคอุตสาหกรรม เช่น กองทุนเงินสะสม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ส่งเสริมให้มีการออม และเพิ่มวงเงินสนับสนุนการออมในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ในอัตราที่พนักงาน สามารถดำรงชีวิตได้เมื่อเกษียณอายุแล้ว และให้องค์ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการด้านการเงิน และเศรษฐกิจพอเพียงโดยต้องมีการวางแผนทางการเงินก่อนการเกษียณ ต้องมีการทบทวนสถานะการเงินในกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) ให้เหมาะสม สามารถใช้เป็นหลักประกันทางการเงินหลังเกษียณได้

2) รูปแบบรัฐสวัสดิการ โดยเน้นเป้าหมายที่ผู้สูงอายุ

3) รูปแบบการปรับพฤติกรรมของตนเองของแรงงาน เกี่ยวกับการวางแผนด้านการเงิน รายรับ รายจ่าย และเงินออมเพื่ออนาคต ตั้งเป้าหมายในชีวิตสร้างความสมดุลกับครอบครัวกับการร่วมกิจกรรมทางสังคมตามความเหมาะสม การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และการประกอบอาชีพ การจัดการงาน การจ้างงาน ผู้สูงอายุ และการต่ออายุเกษียณ รวมทั้งด้านอาชีพ รายได้ และสุขภาพ โดยยึดหลักการทางศาสนาพุทธและหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นรูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย โดยให้ยึดหลักการเศรษฐกิจพอเพียง ประหยัดตามความเหมาะสม เสริมสร้างความรู้และทักษะการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดโอกาสสร้างรายได้ที่ดี ไม่ใช่จ่ายเกินฐานะหรือเกินรายได้ ที่สำคัญมากที่สุด คือ ควรฝึกการออมทรัพย์โดยต้องดำเนินชีวิตด้วยความระมัดระวัง รอบคอบ ลงทุนที่มีความเสี่ยงน้อย มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว จัดแบ่งรายได้ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ค่าใช้จ่ายของครอบครัวและการดำรงชีพร้อยละ 70 และ 2) เงินออมร้อยละ 30 โดยนำส่วนของเงินออม ไปลงทุนเพื่อขยายผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น เช่น การซื้อกองทุนจากธนาคารต่างๆ เพื่อรับเงินปันผลหรือ อาจแบ่งเงินได้ไว้เป็น 3 ส่วน คือเงินฝากธนาคารเงินใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน และ เงินลงทุนที่บริหารจัดการธุรกิจส่วนตัวด้วยความระมัดระวัง

4) รูปแบบหลักประกันในหน้าที่การงานอาชีพ เช่น การพัฒนาทักษะของตนเองมาใช้ประโยชน์ด้านคุณค่า และสร้างงานที่เหมาะสม สรุปลักษณะการพัฒนาแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย 6 วิธีการ ดังนี้

4.1) การพัฒนารูปแบบการปรับพฤติกรรมของตนเองของแรงงานด้วยการพัฒนาจิตใจ

4.2) การพัฒนารูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 ระบบบริหารจัดการที่ดี ด้านแรงงานสัมพันธ์และสวัสดิการ ปัจจัยที่ 2 ระบบมาตรฐานแรงงานไทย ปัจจัยที่ 3 ระบบร่วมปรึกษาหารือที่ดี และ ปัจจัยที่ 4 ระบบกฎหมายแรงงานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ คุณภาพชีวิตของแรงงาน

4.3) การพัฒนารูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การบริการสังคม (Social Service) การประกัน สังคม (Social Insurance) การช่วยเหลือทางสังคม (Social Assistance) และการส่งเสริมหุ้นส่วนทางสังคม (Social Promotion) ซึ่งแต่ละด้านจะมีการพัฒนาเพื่อตอบสนองการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรม

4.4) การพัฒนารูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาหลักการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยจัดตั้งองค์กร หรือหน่วยงานเพื่อรวบรวมปัญหาและแก้ไขปัญหาในกลุ่มเครือข่าย และ ผลักดันแก้ไขกฎปฎิภาหมาย โดยมีผู้แทนภาคแรงงานเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมแก้ไขด้วย

4.5) การพัฒนารูปแบบการสร้างความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมไทยพร้อมกันทั้ง 4 รูปแบบ โดยอาศัยการพัฒนาหลักการแก้ปัญหาาร่วมกัน โดยการพัฒนากฎระเบียบ ข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น เรื่อง อายุเกษียณ วยเหมาะสมกับสภาพสังคมในยุคต่างๆ ไม่ตายตัวอยู่แค่ 55 หรือ 60 ปี เรื่องการเพิ่มอัตราการเก็บออม สำหรับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามอายุงาน

4.6) การพัฒนาองค์ความรู้ของแรงงานในด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยแห่งความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้าง ที่มีการพัฒนาแล้ว ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการวางแผนเงินออม การซื้อที่อยู่อาศัยอย่างถาวร ศึกษาการลงทุนที่ไม่มีความเสี่ยง และมีวินัยการใช้จ่ายอย่างเคร่งครัด เพื่อการใช้ชีวิตหลังการทำงานอย่างมีคุณภาพและมีความสุข การให้ความรู้อาชีพด้านต่างๆ เช่น ภาคการเกษตร การค้าขาย หรือการทำธุรกิจที่เหมาะสมกับวัยที่เกษียณอายุ การให้ความรู้เกี่ยวกับจัดสวัสดิการ สภาพการทำงาน อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ การอบรมให้ความรู้กับการใช้ชีวิตหลังเกษียณ ศึกษาดูงานต่างๆ พร้อมให้การแนะนำงานที่เหมาะสมกับความรู้ของผู้เกษียณ และ ดูแลสุขภาพทำงานให้เหมาะสมกับความชำนาญของตน ให้ความรู้เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของการบริหารหนี้สินให้เป็น และให้ความรู้ทั่วไปจากรัฐหรือศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ด้วยเครื่องมือสื่อสารประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาซึ่งเทียบเคียงว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ พระไพศาล วิสาโล (2542) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนา มนุษย์เป็นเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาสังคม สังคมที่เกื้อกูลต่อความเป็นอยู่ที่ดีงามนั้นจำเป็นต้องเป็นสังคมที่สงบสุข มั่นคงและราบรื่น มีโอกาสที่พหุ ปรารถนาจากความยากจนและสามารถพึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ มีการจัดระเบียบหรือองค์การทางสังคมที่เอื้อให้ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ด้วยเหตุนี้การพัฒนาสังคมเพื่อการพัฒนาบุคคลจึงต้องสร้างเงื่อนไขแวดล้อมดังกล่าวให้เกิดมีขึ้นในสังคม พุทธธรรมนั้นมองโลกและชีวิตอย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนเป็นเหตุปัจจัยอาศัยกัน การพัฒนาชีวิตหรือการพัฒนาบุคคล จึงแยกไม่ออกจากการพัฒนาสังคม

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการได้มาซึ่งความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้าง หรือเกษียณอายุ นั้นไม่ใช่สภาวะที่มีอยู่แล้วในตัวเองของแต่ละบุคคลหรือรับการส่งมอบมาจากบุคคลอื่นได้จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าความมั่นคงของชีวิตหลังการเลิกจ้างงานอันเป็นเป้าประสงค์นั้น ต้องมีหลักประกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านสวัสดิการ ด้านอาชีพการงาน และ ด้านการปรับพฤติกรรมทางสังคม ที่หลักประกันแต่ละด้านเป็นผลผลิตที่ได้มาจากกระบวนการ (Process) ที่ไม่เหมือนกันและใช้ปัจจัยนำเข้าที่ต่างกัน เพื่อสร้างปัจจัยแห่งความพร้อมเพื่อชีวิตหลังเกษียณ 5 ประการ คือ ร่างกายและจิตใจที่อยู่อาศัย รายได้ งานอดิเรกและพักผ่อน และ การมีส่วนร่วมในสังคม ดังนั้น องค์ประกอบของระบบการสร้างคุณภาพชีวิตที่ทำการศึกษานี้จึงประกอบด้วย 3 ส่วน ที่สำคัญคือตัวผู้ใช้แรงงานเองที่ต้องปรับปรุงและแสวงหาองค์ความรู้อันจำเป็น และการดำรงตนอย่างมีคุณภาพในสังคมด้วยภavana 4 และ 5 ปัจจัยของการเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตหลังการเลิกจ้าง อีกสองส่วนได้แก่ การบริหารจัดการเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนโดยภาคธุรกิจ และภาครัฐ ซึ่งทั้ง 3 ส่วนเป็นแหล่งที่มาของปัจจัยนำเข้า (Input) ทั้งภายในและภายนอก

องค์ความรู้ที่ได้รับตามแผนผังนี้เป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์แบบสำหรับการสร้างรูปแบบการสร้าง ความมั่นคงชีวิตหลังการเลิกจ้างของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ (A Model of Life Security of Post Employed Workers in Automotive Industries) ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการศึกษารั้งนี้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1) ภาครัฐควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางและรูปแบบการสนับสนุน ส่งเสริม หรือบริหารจัดการและพัฒนากระบวนการสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตภายหลังการเกษียณหรือถูกเลิกจ้าง ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานราชการ

1.2) ภาครัฐควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประกอบการพิจารณาประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติบริหารจัดการและพัฒนากระบวนการสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตภายหลังการเกษียณหรือถูกเลิกจ้าง ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์กรอย่างจริงจัง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรทำการศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพชีวิตมากมายหลายประการที่พบว่าเป็นจุดอ่อน แม้จะพบว่าแรงงานในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ที่คนทั่วไปเข้าใจว่ามีสวัสดิการรายได้ และคุณภาพชีวิตที่ดีเหนือกว่าแรงงานในอุตสาหกรรมประเภทอื่นก็ตาม

2.2) เพื่อขยายการศึกษาไปสู่แรงงานในภาคอุตสาหกรรม หรือวิชาชีพอื่น จึงควรทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานเหล่านั้น เช่นเดียวกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้.

บรรณานุกรม

- พระไพศาล วิสาโล. (2542). การศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. รายงานการวิจัย. คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ภัทรพร ตาราโต. (2554). คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาลรัฐ: กรณีศึกษาโรงพยาบาลมหาสารคาม. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์. (2550). แผนแม่บทด้านแรงงาน พ.ศ. 2550-2554. กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงแรงงาน.
- อภิญญา เวชยชัย. (2554). การศึกษาโครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชนโครงการเบี้ยยังชีพ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.